

Yttrande gällande ansökan om tillstånd djurhållning Vomb 1:3 m.fl.

Förslag till beslut

Miljönämnden beslutar

att yttra sig över ansökan i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Miljönämnden har remitterats en ansökan om tillstånd för befintlig och utökad djurverksamhet på fastigheten Vomb 1:3 m.fl. i Lunds kommun. Verksamheten består främst av kor och kalvar på s.k. ranchdrift och slaktdjur på stall. Verksamheten bedrivs inom och i närheten av områden som är utpekade som Natura 2000-områden (Klingavälsån, Vombs Norregård och Revingefältet). Dessutom påverkar verksamheten Vombs vattenskyddsområde, naturskyddsområdena Vombs ängar och Klingavälsåns dalgång samt Ramsarområdet.

Miljöförvaltningen anser att ansökt verksamhet kan beviljas tillstånd under förutsättning att åtgärder vidtas för att begränsa kväveutsläpp som riskerar att negativt påverka närliggande Natura 2000-områden. Förvaltningen anser att sökanden behöver komplettera sin ansökan med uppgifter om hur detta ska uppnås samt att detta ska regleras genom villkor. Om sökanden frångår de tidigare gjorda åtagandena utan att ersätta dessa med andra åtgärder för att minska kväveutsläppen anser miljöförvaltningen att ansökan ska avslås.

Sökanden bör också tydliggöra sina yrkanden samt vissa föreslagna villkor, däribland det s.k. allmänna villkoret. För att begränsa verksamhetens kväveutsläpp anser förvaltningen att mängden djur som hålls på stall ska begränsas. Därutöver anser förvaltningen att det bör föreskrivas ytterligare villkor för skyddsavstånd vid gödselspridning, påkörningsskydd för cisterner för kemiska produkter samt hantering av förorenat vatten.

Miljöförvaltningen föreslår att miljönämnden beslutar att yttra sig över ansökan i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

Underlag för beslutet

- Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-01-10 Yttrande gällande ansökan om tillstånd djurhållning Vomb 1:3 m.fl., dnr MN 2023/0005 och MR 2022.7331.2.
- Miljöprövningsdelegationens remiss 2022-12-06, dnr 551-8940-2022, dnr MN2023/0005.4, MR 2022.733.1

Ärendet

Bakgrund

Sökande bedriver idag två djurhållningsverksamheter som är anmälda till Miljönämnden i Lunds kommun. Verksamheterna omfattar 400 dikor i ranchdrift, respektive uppfödning av köttdjur mellan 80–650 kg med 990 djurplatser, sammanlagt 694 djurenheter. Djurhållningen omfattar även ca 21 hästar och ca 50 får.

Sökanden har nu sökt tillstånd för befintlig och utökad djurverksamhet. Tillståndsansökan föranleds av att de två befintliga anmälningspliktiga verksamheterna ska drivas som en verksamhet samt utökas med fler djur och nya stall, utrymmen för gödsellagring, maskinhall och annan utrustning som är nödvändig för att bedriva verksamheten.

Tillståndsansökan lämnades in till Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Skåne län som avslag ansökan den 21 januari 2021. Som motivering till avslagsbeslutet angavs att det inte visats att verksamheten kan bedrivas utan påtaglig skada på närliggande Natura 2000-områden. Bedömningen gjordes med hänvisning till utsläppen av kväve till luft som ungdjursuppfödningen på stall ger upphov till.

Sökanden överklagade MPDs beslut till mark- och miljödomstolen i Växjö. I domstolen åtog sig sökanden vissa försiktighetsåtgärder för att minska verksamhetens kväveutsläpp. Med anledning av dessa nya åtaganden anförde länsstyrelsen i domstolen att det nu fanns förutsättningar att bevilja sökanden tillstånd till verksamheten, om denne bl.a. reviderade sina yrkanden och i villkor åtog sig de åtgärder för att minska kväveutsläppen som framförts i domstolsprocessen. Genom dom den 14 mars 2022 upphävde mark- och miljödomstolen det överklagade beslutet och återförvisade ärendet till MPD för att MPD i fortsatt handläggning ska ta ställning till dessa nya omständigheter och sedan fatta nytt beslut.

Den sökande har därefter haft fortsatt skriftväxling med MPD och bl.a. kompletterat sin ansökan med förtydligande av yrkanden och

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

förslag till villkor. Miljönämnden har nu fått den reviderade ansökan på remiss.

Ansökan

Verksamheten

Den befintliga anläggningen består av stallar för ungdjur, ligghallar för kor, kvigor och avelstjuror samt anslutande foderplattor och vinterbete, maskinhallar, verkstäder, gödsellagun, häststallar, ligghall till får och plansilos. Inom verksamheten bedrivs även växtodling om ca 250 ha åkermark och höskörd tas på naturbetena.

Sökanden planerar att uppföra en ny ligghall med plats för 175 dikor och ett nytt stall med plats för 400 ungdjur. I samband med utökningen planerar sökanden även att bygga en ny gödsellagun, flytgödselbrunn samt en maskinhall.

Sökandens yrkanden

Sökande yrkar:

- *att tillstånd meddelas enligt 7 kap. 28a § miljöbalken (Natura 2000-tillstånd),*
- *att tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. meddelas:*
 - *I första hand för befintlig och utökad anläggning för djurhållning motsvarande 797 djurenheter, baserat på ca 400 dikor och deras kalvar, ca 1599 platser för ungdjur eller vallfodertjuror, ca 20 avelstjuror samt ca 21 hästar och ca 50 får.*
 - *I andra hand för befintlig och utökad anläggning för djurhållning motsvarande 797 djurenheter, baserat på ca 400 dikor och deras kalvar, ca 1599 platser för ungdjur eller vallfodertjuror, ca 20 avelstjuror samt ca 21 hästar och ca 50 får, varav högst 640 djurenheter på stall.*
 - *I tredje hand för befintlig anläggning för djurhållning motsvarande 674 djurenheter, baserat på ca 400 dikor och deras kalvar, ca 1199 platser för ungdjur eller vallfodertjuror, ca 20 avelstjuror samt ca 21 hästar och ca 50 får.*

Sökanden yrkar vidare:

- *att miljökonsekvensbeskrivningen (MKBn) ska godkännas, samt,*
- *att igångsättningstiden ska bestämmas till fem år och att de nya stalldelarna ska ha påbörjats senast fem år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft.*

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

Föredragning

Miljöförvaltningen vill framföra följande synpunkter på ansökan.

Tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken (Natura 2000-tillstånd)

Verksamheten bedrivs inom och i närheten av områden som är utpekade som Natura 2000-områden (Klingavälsån, Vombs Norregård och Revingefältet). Dessutom påverkar verksamheten Vombs vattenskyddsområde, naturskyddsområdena Vombs ängar och Klingavälsåns dalgång samt Ramsarområdet. Miljönämnden har i tidigare yttrande till länsstyrelsen (2020-06-01) tillstyrkt ansökan under förutsättning att verksamheten vidtar åtgärder så att de känsliga områden som verksamheten bedrivs inom inte påverkas negativt. Förvaltningen anser fortfarande att ansökan kan tillstyrkas *under förutsättning att verksamheten vidtar åtgärder så att de känsliga områden som verksamheten bedrivs inom inte påverkas negativt*. Förvaltningen anser dock inte att verksamhetens påverkan på dessa områden med tillräcklig säkerhet kan bedömas på det underlag som miljöförvaltningen fått.

Förvaltningen konstaterar att tillförseln av kväve från verksamheten riskerar att negativt påverka känsliga kringliggande Natura 2000-områden. Den dominerande mängden kväveutsläpp som verksamheten ger upphov till består i ammoniakavgång från djurhållning på stall och gödsellagring. Förvaltningen ser inte att Natura 2000-tillstånd kan beviljas om inte ammoniakavgången från verksamheten minskas. Ett Natura 2000-tillstånd är i sin tur en förutsättning för att tillstånd enligt 9 kap miljöbalken ska kunna beviljas.

Så som miljöförvaltningen tolkar sökandens komplettering, daterad den 12 oktober 2022, frångår sökanden numer följande åtaganden gjorda i mark- och miljödömsstolen:

- *att lagra djupströ/kletgödsel på anläggningen under maximalt 3 veckor per år,*
- *att inte hålla vallfodertjurar i stall 3 under sommaren utan endast 20 avelstjurar under vintern samt,*
- *att all djupströgödsel ska levereras till egna fält där gödseln ska spridas, alternativt till mottagande verksamhet i direkt anslutning till utgödslingen.*

Sökanden har i sin komplettering angett ett antal åtgärder som skulle kunna minska ammoniakavgången från verksamheten:

- avstå från stall 4,
- inblandning av torv i strömaterial,et,
- flytta gödsel till en extern platta hos en av de gödselmottagande verksamheterna,

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

- leverera gödsel till en biogasanläggning.

Sökanden har dock inte åtagit sig att genomföra någon av dessa åtgärder.

Eftersom det finns oklarheter om hur man avser minska kväveutsläppen från verksamheten ser förvaltningen att det finns behov av ytterligare kompletteringar innan man kan ta ställning till verksamhetens tillåtlighet.

Sökanden bör därför beskriva hur man avser minska kväveutsläppen om man inte ämnar genomföra ovan åtaganden för att minska ammoniakavgången från verksamheten. Då begränsningen av kväveutsläpp ska ses som en förutsättning för Natura 2000-tillstånd anser förvaltningen dessutom att detta ska regleras i särskilda villkor och inte enbart som åtaganden.

Om sökanden frångår de tidigare gjorda åtagandena utan att ersätta dessa med andra åtgärder för att minska kväveutsläppen anser miljöförvaltningen att ansökan ska avslås.

Dessutom anser förvaltningen att sökanden behöver tydliggöra vissa av de villkor som föreslås, se nedan.

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken

Under förutsättning att ansökan kompletteras så att ett natura 2000-tillstånd kan meddelas önskar miljöförvaltningen framföra följande avseende tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken.

Miljöförvaltningen har i och för sig inga invändningar mot att tillstånd meddelas för 797 djurenheter, under förutsättning att kväveutsläppen hålls nere så att Natura 2000-tillstånd kan meddelas. Då den dominerande mängden kväveutsläpp som verksamheten ger upphov till består i ammoniakavgång från djurhållning på stall bör dock mängden djur på stall begränsas. Med hänvisning till detta *anser förvaltningen att sökandens andrahandsyrkande*, där högst 640 djurenheter får hållas på stall, kan tillstyrkas.

Miljöförvaltningen anser dock inte att de föreslagna yrkandena avseende tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken är tillräckligt tydligt formulerade för att kunna tas in i ett tillstånd. *Sökanden bör förklara vad syftet är med att ange både djurenheter och antal platser.*

Skillnaden mellan förstahandsyrkandet och andrahandsyrkandet är att i det senare har en begränsning av antalet djur som får hållas på stall lagts till. *Sökanden bör förklara skillnaden mellan "platser" och "på stall".*

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

Godkännande av MKB och igångsättningstid

MPD har i det återförvisade ärendet godkänt MKB:n. Miljöförvaltningen har inga invändningar mot detta.

Vad sedan avser yrkandet om igångsättningstid vill miljöförvaltningen först påpeka att det rör sig om en redan befintlig verksamhet, för vilken en igångsättningstid normalt inte ska behövas. Sökanden har dock även sökt tillstånd för en utökning av verksamheten, och för denna behöver en igångsättningstid bestämmas. Miljöförvaltningen anser dock inte att en igångsättningstid för den utökade verksamheten kan formuleras som att stalldelarna ska ha påbörjats inom viss tid, eftersom en sådan formulering saknar slutdatum för åtgärden. I stället bör igångsättningstiden utformas som att *verksamheten* i de nya byggnaderna ska ha påbörjats inom viss tid. Detta förutsätter att byggnaderna, inklusive gödselhantering, är färdigställda inom denna tid. Förvaltningen har inga invändningar mot att denna tid bestäms till fem år.

Sökandens förslag på särskilda åtaganden

Miljöförvaltningen har inga invändningar mot de åtaganden sökanden åtagit sig i sin komplettering den 12 oktober 2022. Sökandens åtagande om att förse den invallade dieselcisternen med påkörningsskydd bör dock regleras genom villkor, se nedan.

Sökandens förslag på villkor

Miljöförvaltningen anser att det finns behov av följande förtydligande och revidering av föreslagna villkor.

Allmänt villkor

Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

Miljöförvaltningen anser att det i detta fall är otydligt vad som omfattas av det allmänna villkoret. Förvaltningen konstaterar att sökandens yrkanden, förslag på villkor och övriga åtaganden redovisas i *Svar på kompletteringsföreläggande daterat 2022-05-25*. Såsom förvaltningen tolkar ärendet, utifrån de handlingar man fått, utgör denna handling numer närmast sökandens *de facto* ansökningshandling. Miljöförvaltningen anser inte att det med tillräcklig tydlighet framgår vilka av de handlingar och åtaganden som tidigare varit föremål för bedömning hos MPD och mark- och miljödomstolen, som fortfarande åberopas. Denna otydlighet medför att det är oklart vad det allmänna villkoret omfattar. Detta försvårar tillsynen av verksamheten, om tillstånd meddelas. Miljöförvaltningen

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

anser därför att det noggrannare bör redovisas vilka handlingar som åberopas samt hur sökanden ställer sig till tidigare gjorda åtaganden.

Bullervillkor

Ljud från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid andra bostäder än sökandens än:

50 dB(A) helgfri måndag-fredag kl. 06.00-18.00

45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00

40 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00

Den momentana ljudnivån (LFmax) utomhus vid andra bostäder än sökandens, får inte överstiga 55 dB(A) nattetid kl. 22.00–06.00

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Ekvivalentvärden ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att föreslaget villkor fastställs för verksamheten.

Villkor för kemiska produkter och farligt avfall

Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att föreslaget villkor fastställs för verksamheten, men anser att det även bör föreskrivas i villkor att dieselcisterner och andra cisterner för förvaring av kemiska produkter ska förses med påkörningsskydd. För dieseltank har sökanden i särskilt åtagande åtagit sig detta och anfört att det är tekniskt och ekonomiskt rimligt. Med hänvisning till den känsliga natur inom vilken verksamheten är belägen anser förvaltningen att det är rimligt att detta åtagande lyfts till villkor och utökas till att även omfatta eventuella ytterligare cisterner för förvaring av kemiska produkter som kan utsättas för påkörning.

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

Villkor för hantering av stallgödsel och fodermedel

Hantering av stallgödsel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende och miljön. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand snarast.

Miljöförvaltningen är positiv till att villkor föreskrivs för gödselhantering, men anser att föreslaget villkor är svårtillämpat och behöver omformuleras. Så som villkoret är utformat begränsar det möjligheten att använda stallgödsel vid gödselspridning, vilket knappast är avsikten. Miljöförvaltningen föreslår att ordet "hantering" byts ut mot förslagsvis "lagring och transport fram till spridning".

Miljöförvaltningen anser dessutom att villkoret ska kompletteras med bestämmelser om skyddszoner om 10 m mot bostadshus, vattendrag, dike och vattentäkt så att inte gödselspridning sker närmare än så.

Villkor för lagring av flytgödsel

Lagring av flytgödsel i ny flytgödselbehållare ska ske med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar. Taket ska vara färdigställt innan flytgödselbehållaren tas i bruk.

Miljöförvaltningen anser att det ska finnas villkor om lagring av flytgödsel för både ny och befintlig flytgödselbehållare. Enligt uppgifter i ärendet har sökanden för avsikt att bedriva verksamheten så att det alltid kommer att bildas ett svämtäcke som täckning på gödsellagunen. Förvaltningen tolkar inte villkorsförslaget som att täckning med hjälp av svämtäcke är förenligt med villkoret. Sökanden bör tydliggöra på vilka behållare man avser att ha tak och på vilka man avser att ha svämtäcke, samt möjligheterna att använda tak på alla behållare.

Villkor om tillfällig lagring av djupströgödsel i fält

Tillfällig lagring av djupströgödsel i fält får ske endast i direkt anslutning till spridning, endast under perioden mars till oktober, och liggstiden får inte överstiga tre veckor. Lagring i fält ska ske på torr och plan mark med liten risk för utlakning genom markprofilen, översvämning, ansamling av vatten eller hög grundvattennivå under lagringstiden. Lagringsplatsen ska flyttas inom fältet vid återkommande lagring på samma fält. Lagringen ska vara väl samlad på en så liten yta som möjligt. Avstånd till bostadshus, vattendrag, dike och vattentäkt ska vara minst 150 meter. Tillfällig lagring ska dokumenteras med avseende på datum för när uppläggningsen

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

påbörjades och avslutades, var lagring skett, volymer samt var gödseln spreds.

Miljöförvaltningen anser att villkorsförslaget medför svårigheter för tillsynen och behöver förtydligas. Det är inte tydligt om "i direkt anslutning till spridning" avser tid eller plats. Om det är plats som avses kan villkoret formuleras som t.ex. "i direkt anslutning till den aktuella spridningsarealen". Förvaltningen ifrågasätter även att lagring i fält kan ske på mark med "liten risk för utlakning genom markprofilen". Detta då den mark som tas i anspråk för verksamheten till övervägande del består av sand, vilket innebär stor risk för utlakning genom markprofilen.

Skriftliga avtal för avyttring av stallgödsel

Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. Den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska motsvara det totala behovet av spridningsareal och/eller annan avsättning för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till.

Så som miljöförvaltningen tolkar villkorsförslaget ska *all* stallgödsel som djurhållningen ger upphov till omfattas av skriftliga avtal för avyttring. I andra delar av materialet anges dock att gödsel ska spridas på egen odlingsareal. Sökanden bör tydliggöra i vilken utsträckning gödsel ska spridas på egen mark respektive avyttras.

Analys eller balansräkning för stallgödsel

Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor, kalium) och torrsbstanshalt (ts-halt) i stallgödseln ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. En aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid spridning och lämnas över vid avyttring av stallgödseln.

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att föreslaget villkor fastställs för verksamheten.

Gödslingsplan och växtnäringsbalans

Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/beräkning. Markkartering ska göras minst vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.

Miljöförvaltningen har inget att invända mot att gödslingsplan och växtnäringsbalans upprättas enligt villkorsförslaget.

2023-01-10

Diarienummer

MN 2023/0005.3

Behov av ytterligare villkor

Sökanden har redogjort för hanteringen av förorenat vatten. Sökanden har beskrivit att rengöring av maskiner sker på tvätt- och spolplattor. Sökanden anser inte att det finns skäl att omhänderta detta vatten. Miljöförvaltningen anser tvärtom att tvättvattnet ska samlas upp eller renas för att förhindra förorening av mark. Sökanden bör därför redogöra för möjligheten att samla upp eller rena vatten från tvätt- och spolplattor.

Vad avser gödselvatten från ligghallarna och de hårdgjorda utfodringsplatserna anser miljöförvaltningen att det är motiverat att detta samlas upp, om det uppstår regelbundet och läcker ut på angränsande mark. Förvaltningen anser dock inte att det är lämpligt att delegera denna fråga till tillsynsmyndigheten. Om frågan om hantering inte kan behandlas direkt i ett ev. tillstånd förespråkar förvaltningen istället att hanteringen utreds genom ett utredningsvillkor.

Förvaltningen anser att det ska fastställas villkor om egenkontroll och föreslår ett villkor med innebörden att verksamheten ska lämna in ett förslag på kontrollprogram till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet vunnit laga kraft.

Miljöförvaltningen föreslår att miljönämnden beslutar att yttra sig över ansökan i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på miljöförvaltningen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga nämnvärda ekonomiska konsekvenser för miljönämnden.

Björn Berséus
Miljödirektör

Josefin Gooch
Miljöjurist

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Skåne.